

ESA

EFTAS OVERVÅKNINGSORGAN - VAKTHUNDEN I BRÜSSEL

Per Sanderud er President i EFTAs (European Free Trade Association) overvåkningsorgan ESA (EFTA Surveillance Authority).

Hva er ESA?

Norge er ikke med i EU, men vi er gjennom EØS avtalen en del av det såkalte indre marked. For å passe på at bedriftene som opererer på dette markedet konkurrerer på like vilkår, er det opprettet et EFTAs overvåkningsorgan, gjerne forkortet som ESA (ref EFTA Surveillance Authority som det heter på engelsk).

ESA har samme oppgave som EU- Kommisjonen har overfor sine 27 medlemsland når det gjelder å passe på at landene følger lover og regler. Det er et nært samarbeid mellom EU-Kommisjonen og ESA.

ESA passer på EFTA -landene, Island, Liechtenstein og Norge. Sveits, som er det fjerde EFTA-landet er ikke med i EØS-samarbeidet.

Et lite innblikk i EØS-avtalen

EØS, som står for Europeisk Økonomisk Samarbeid, består altså av EUs 27 medlemsland og tre av EFTA-statene, Island, Liechtenstein og Norge. Samarbeidet ble etablert gjennom EØS-avtalen

som trådte i kraft 1. januar 1994 og som gir de tre EFTA-statene tilgang til EUs indre marked.

EØS-avtalen skal sikre fri bevegelse av varer, personer, tjenester og kapital – ”De fire friheter” – mellom alle de 30 EØS-statene, så langt det ikke er viktige samfunnsmessige hensyn som skulle tilsi noen annet. Avtalen er dynamisk i den forstand at når EU vedtar forordninger og direktiver som regulerer det indre markedet, skal disse også tas inn i EØS-avtalen. År om annet tas det inn 200 – 450 nye rettsakter i norsk lovgivning gjennom denne avtalen.

Avtalen skal sikre like konkurransevilkår og lik adgang til det indre markedet i hele EØS. Den tilrettelegger for samarbeid på viktige områder som forskning og utvikling, utdanning, sosialpolitikk, miljø, forbrukervern, turisme og kultur. Regler for hvordan bedriftene kan konkurrere og i hvilken grad myndighetene kan støtte sitt næringsliv er en viktig del av avtalen. Ved å fjerne handelshindringer og åpne for nye muligheter for rundt 500 millioner europeere, stimulerer EØS til økonomisk vekst og øker den internasjonale konkurranseevnen til EØS-statene.

Det er svært viktig for et lite land som Norge å bli sikret lik tilgang til det indre markedet da ikke mindre enn om lag 70-80% av norsk import og eksport er knyttet til EU landene.

Det er klart at ESAs rolle som overvåker av medlemslandenes gjennomføring og håndheving av EØS- regelverk, kan føre til at det ESA foretar seg i enkelte tilfeller kan oppleves strengt. Uttrykk som ”mer katolsk enn Paven” er brukt om oss. På den annen side vil nok mange hevde at Norge har svære fordeler, ikke minst økonomiske ved å være med i denne klubben. At ikke alle klubbreglene er

like populære er kanskje noe en må ta med på kjøpet. Studenter og ikke minst utenlandsstudenter møter disse reglene på mange områder. Et eksempel er reglene om gjensidig godkjenning av diplomer som bidrar til å sikre at norske studenter med universitetsutdanning fra for eksempel Tyskland, Sveits eller Norge har like rettigheter i studie- og arbeidsmarkedet i Europa.

ESA som organisasjon

ESA er et uavhengig tilsynsorgan med tilholdssted i Brussel. Den norske Regjering eller Storting kan ikke instruere ESA. For tiden arbeider rundt 65 personer fra 16 ulike nasjoner i organisasjonen herunder omlag 20 nordmenn. ESA er inndelt i fire avdelinger med hvert sitt ansvarsområde: en indre markedsavdeling, en konkurranse- og statsstøtteavdeling, en juridisk avdeling og en administrativ avdeling.

ESA ledes av et kollegium (arbeidende styre) bestående av tre medlemmer, oppnevnt av de tre EFTA-statene for en periode på fire år.

Det offisielle arbeidsspråket i ESA er engelsk, men det er viktig at de ansatte i ESA mestrer flere språk og det stilles som krav for de fleste stillinger at minst ett av EFTA-språkene er blandt disse. Mye av kommunikasjonen, både den formelle og den uformelle, går mellom ESA og de ulike myndighetsorganene i de landene ESA overvåker, for eksempel Liechtenstein hvor det snakkes tysk. Selv om Sveits ikke er et EØS-land spiller Sveits en viktig rolle i EFTA og øker behovet for tyskkompetanse.

ESA gir nyutdannede en mulighet til å høste erfaring i et spennende internasjonalt arbeidsmiljø ved at vi årlig tilbyr 5 trainee stillinger.

For mer informasjon om trainee-muligheter i ESA vil vi oppfordre til å følge med på ESAs hjemmeside: www.eftasurv.int.

Fulger i flukt fotografert av den tyske fotografen Moritz Hämmerlein.
For mer informasjon, se: haemmerlein.de